

ת"פ 14965/01/13 - מדינת ישראל נגד בוטרס אבו רקבה, גוני אבו רקבה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 14965-01-13 מדינת ישראל נ' אבו רקבה ואח' 26 מרץ 2015

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. בוטרס אבו רקבה
2. גוני אבו רקבה

הנאשמים

גזר-דין

רקע

1. ביום 27.3.2014, בפתח ישיבת הוכחות, הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הורשעו שני הנאשמים לפי הודאתם בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1)+(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודו הנאשמים, ביום 1.12.2011 בסמוך לשעה 21:00, בעקבות תרגיל משטרי שנערך ברובע הנוצרי בירושלים, נוצרה התקהלות ברחוב הכנסיות, בה נכחו גם שני הנאשמים (שהינם אחים) אשר גרים במקום. השוטר דניאל נפטליב (להלן: השוטר דניאל) ניגש אל הנאשם 1 וביקש ממנו לעזוב את המקום. בתגובה, הכה הנאשם 1 בפניו של השוטר דניאל באגרופיו. כאשר תפס השוטר דניאל את הנאשם 1 על-מנת שלא ימשיך בתקיפה, בעט בו נאשם 1 לכיוון רגליו.

אותה עת, יצא הנאשם 2 מביתו וניסה למשוך ולהכות את השוטר דניאל. השוטר ראובן זרביב (להלן: השוטר ראובן) ניסה להשתלט על נאשם 2, אך נאשם 2 הכה אותו באגרופיו בפלג גופו העליון, בעודו מנסה לברוח ממנו. השוטר אנטון ליידרמן (להלן: השוטר אנטון) סייע לשוטר ראובן להשתלט על נאשם 2. במהלך העימות, בעט נאשם 2 ברגלו של השוטר אנטון מספר פעמים.

השוטר אפרים איסחקוב (להלן: השוטר אפרים) סייע לשוטר דניאל לעצור את נאשם 1, אשר המשיך להשתולל גם לאחר שנאזק. השוטר שי אלחיאני (להלן: השוטר שי) סייע לשוטר אנטון לאזוק את נאשם 2, והנאשם 2 ניסה להכות

באגרוף בבטנו של השוטר שי.

בעקבות המתואר לעיל, השוטר אנטון נחבל ברגלו, השוטר דניאל נחבל בפניו והשוטר אפרים נחבל בידו. בכל אלה הודו הנאשמים, ובגין כך הורשעו בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות.

2. הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה עונשית. עם זאת, הוסכם כי טרם שמיעת הטיעונים לעונש יופנו שני הנאשמים לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר בענינם. יוער כי לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, נשלחו שני הנאשמים להכנת חוות-דעת של הממונה על עבודות השירות.

תסקיר שירות המבחן וחוות-דעת ממונה בעניינו של הנאשם 1

3. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם 1 הינו כבן 31, רווק, מתגורר עם משפחת מוצאו בעיר העתיקה בירושלים, עובד כנהג אוטובוס במשרה חלקית ולומד קורס נהיגה ברכב כבד.

מבחינת גורמי הסיכוי לשיקום - שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם המנהל אורח חיים נורמטיבי בדרך-כלל, וכי ההליך המשפטי חידד אצל הנאשם 1 את גבולות המותר והאסור ואת הבעייתיות שבהתנהגותו.

לצד זאת, התרשם שירות המבחן גם מקיומם של גורמי סיכון. זאת, בשים לב לכך שלנאשם 1 הרשעה קודמת משנת 2013 בגין עבירת אלימות. זאת ועוד; שירות המבחן התרשם מקיומם של דפוסי התנהגות בעייתיים, שבאים לידי ביטוי בהתנהגות אימפולסיבית מצד הנאשם 1 בשעת מצבי לחץ ותסכול. בנוסף, הנאשם 1 לקח אחריות חלקית לעבירה בה הורשע. הוא חווה עצמו כקורבן באירוע, ולדעת שירות המבחן התקשה לבדוק לעומק את קשייו בשליטה על עצמו.

במישור ההמלצה - שירות המבחן העריך כי הטלת עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות לתקופה ממושכת תפגע ביכולתו של הנאשם 1 להמשיך בעבודתו, ותפגע בפרנסת המשפחה כולה. בהתחשב בכך, המליץ שירות המבחן על עבודות שירות לתקופה קצרה שתהווה עבור הנאשם 1 עונש מוחשי, ובו זמנית תאפשר לו חזרה והשתלבות במעגל העבודה.

בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות מיום 8.2.2015 הנאשם 1 נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן וחוות-דעת ממונה בעניינו של הנאשם 2

4. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם 2 (שהינו אחיו של הנאשם 1) הינו כבן 25, רווק, מתגורר עם בני המשפחה בעיר העתיקה בירושלים, נעדר עבר פלילי. הנאשם 2 סיים 12 שנות לימוד בבית-ספר פרטי. לאחר מכן, למד באוניברסיטה לתואר ראשון בפיסיקה. מזה כשלוש שנים, עובד הנאשם 2 כפקיד קבלה במלון במזרח ירושלים. הוא

מסייע יחד עם אחיו בפרנסת משפחתו, מכיוון שאביו מובטל. הנאשם 2 ציין בפני שירות המבחן כי ברצונו ללמוד לתעודת-הוראה בתחום הפסיקה. התרשמות שירות המבחן היא כי הנאשם 2 מנהל אורח חיים נורמטיבי בדרך-כלל. הנאשם 2 מגלה יציבות במסגרת חינוך ותעסוקה, וכן יכולות לימודיות וחברתיות ברמה טובה. שירות המבחן ציין כי ההליך הפלילי חידד לנאשם 2 את גבולות המותר והאסור, והמחיש לו את הבעייתיות שבהתנהגותו. כל אלה מהווים לגישת שירות המבחן גורמי סיכוי לשיקום.

מצד שני, שירות המבחן עמד בתסקירו גם על גורמי סיכון להישנות ההתנהגות הפוגעת. בהקשר זה, צוין בתסקיר כי הנאשם 2 נושא באחריות חלקית לביצוע העבירה. הנאשם 2 ביטא תחושת קורבנות ביחס למעורבותו באירוע. זאת ועוד; שירות המבחן ציין כי קיימת נאמנות משפחתית, היוצרת טשטוש גבולות בין המותר והאסור.

במישור ההמלצה - בהתחשב במכלול הנתונים שפורטו לעיל לרבות העדר עבר פלילי, ועל-מנת לאפשר ענישה מוחשית וחינוכית שלא תפגע בעבודתו הנוכחית של הנאשם 2, המליץ שירות המבחן להטיל עליו צו של"צ בהיקף של 200 שעות.

בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות מיום 8.2.2015 הנאשם 2 נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים לעונש

5. באת-כוח המאשימה עמדה על חומרת העבירה בה הורשעו הנאשמים ונסיבות ביצועה, ועל הערכים המוגנים שנפגעו בעטייה. לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע משישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריא, לצד מאסר מותנה ופיצוי. בכל הנוגע לגזירת העונש בגדרי המתחם הנטען, המאשימה טענה כי יש להתחשב בצורך בהתרת היחיד והרבים. לשיטת המאשימה, יש להבחין בעונשם של שני הנאשמים, שכן לנאשם 1 עבר פלילי רלוונטי ואילו הנאשם 2 חסר עבר פלילי. בהתחשב בכך וכן בהתחשב באמור בתסקירי שירות המבחן, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 1 עונש בחלק העליון של המתחם הנטען על-ידה, קרי- מספר חודשי מאסר בפועל לריצוי ממש, מאסר מותנה ופיצוי. אשר לנאשם 2 שהינו נעדר עבר פלילי, עתרה המאשימה למקם את עונשו ברף האמצעי נוטה מטה של המתחם הנטען, ולהשית עליו מספר חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר על-תנאי ופיצוי.

מנגד, הסנגור טען כי מתחם העונש ההולם נע מצו של"צ ועד עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות לתקופה קצרה. הסנגור עמד על מכלול הנסיבות לקולא בעניינם של שני הנאשמים, ועתר לאמץ את ההמלצה העונשית של שירות המבחן ביחס לכל אחד מהנאשמים. יצוין כי הסנגור הגיש לעיוני תמונות של צילומים שלפי הנטען נגרמו לנאשם 2 בעקבות האירוע.

יוער כי באי-כוח שני הצדדים הפנו בטיעוניהם לאסמכתאות מן הפסיקה.

הנאשמים בדבריהם לפני הביעו צער על מעשיהם וביקשו סליחה.

מתחם העונש ההולם

6. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

הערכים החברתיים המונחים בבסיס העבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, תכליתם לשמור על עקרון שלטון החוק ולהגן על שלמות גופם ונפשם של העוסקים במלאכת איכות.

בחינת נסיבות ביצוע העבירה במקרה שלפני מעלה כי הנאשמים תקפו בצוותא-חדא באמצעות מכות, אגרופים ובעיטות, שוטרים שהיו ליד בית המשפחה בעקבות תרגיל משטרה. הרקע למעשים נעוץ בבקשתו של אחד השוטרים מהנאשם 1 לעזוב את המקום עקב התקהלות שנוצרה שם. בתגובה, הנאשם 1 היכה את השוטר באגרופיו, ואז הנאשם 2 יצא מן הבית והצטרף למעשים האלימים של אחיו. התפתחות זו הצריכה את התערבותם של שוטרים נוספים, שגם הם ספגו אגרופים, בעיטות או מכות מצד הנאשמים. מעשיהם של הנאשמים גרמו חבלות לשלושה שוטרים (כאמור, השוטר אנטון נחבל ברגלו, השוטר דניאל נחבל בפניו והשוטר אפרים נחבל בידו). מדובר במעשי אלימות מכוונים וחמורים כלפי שוטרים שמילאו תפקידים כדין, והם עלולים ללמד על תעוזה ועל זלזול בגורמי איכות החוק. לצד החומרה הגלומה במעשיהם של הנאשמים, יש ליתן את הדעת לכך שככל הנראה לא קדם למעשים תכנון מוקדם (המעשים בוצעו בקרבת ביתם של הנאשמים); הם לא לוו בתחכום כלשהו; ולא נטען כי החבלות שנגרמו לשוטרים הצריכו טיפול רפואי כלשהו (זאת, בניגוד לאסמכתאות מן הפסיקה שבאת-כוח המאשימה הגישה לעיוני).

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בפסיקתם של בתי-המשפט מעלה כי רמת הענישה בגין עבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות נעה מהטלת ענישה מוחשית משמעותית במקרים קלים בנסיבותיהם (שאינם כוללים ביצוע בצוותא ו/או גרימת חבלות לשוטרים); דרך מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; וכלה בעונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריש במקרים החמורים.

7. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם; בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה במקרה דנן (הכוללות תקיפה בצוותא, וגרימת חבלות גופניות לחלק מהשוטרים אך ללא צורך בטיפול רפואי בעטין); וכן בהתחשב בענישה הנוהגת; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם נע ממאסר קצר בפועל (הניתן במקרים מתאימים לריצוי בעבודות שירות) ועד 15 חודשי מאסר בפועל**. לא ראיתי לסטות ממתחם זה לחומרה (משיקולי הגנה על שלום הציבור). בנוסף, אינני סבורה כי הונחה לפני תשתית מספקת כדי לקבוע כי שיקולי שיקום מצדיקים סטייה לקולא מהמתחם (להבדיל מהתחשבות בהם בגדרי המתחם).

קביעת העונש המתאים

8. לצורך גזירת העונש בגדרי מתחם הענישה ההולמת, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

כאמור בסעיף 40א לחוק העונשין.

לקולא, ניתן משקל להודאת הנאשמים בעובדות כתב-האישום המתוקן (אף כי הדבר נעשה בשלב מאוחר יחסית של ההליך, בפתחו של יום הוכחות). כמו-כן, נתתי דעתי לכך שהנאשם 2 נעדר עבר פלילי. אשר לנאשם 1 - עברו הפלילי אינו מכביד במיוחד, וכולל הרשעה בודדת משנת 2013 בגין עבירה של חבלה על-ידי שניים או יותר שבוצעה בשנת 2010, בעטיה הוטלו על הנאשם 1 בשעתו צו של"צ, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה (יוער כי מגיליון הרישום הפלילי של הנאשם 1 עולה כי עבירת החבלה על-ידי שניים או יותר בוצעה טרם ביצוע העבירה בתיק שלפניי, אם כי הרשעת הנאשם 1 בתיק הקודם נעשתה לאחר ביצוע העבירה נשוא התיק הנוכחי). מכל מקום, מאז ביצוע העבירה בגינה הורשעו שני הנאשמים לפניי חלפו למעלה משלוש שנים, במהלכן לא הסתבכו הנאשמים בהרשעה נוספת. בנוסף, נתתי דעתי לנסיבותיהם האישיות של הנאשמים כפי שפורטו בטיעוני הסנגור וכן בתסקירי שירות המבחן (שהינם חיוביים בעיקרם). השניים מנהלים בדרך-כלל אורח חיים נורמטיבי תוך סיוע לפרנסת משפחתם. עוד נתתי דעתי לטענת הסנגור לפיה הנאשם 2 נחבל בעצמו במהלך האירוע.

לחובת הנאשמים עומדים כיעור המעשים וחומרתם, וכן הצורך במסר עונשי ברור שיהיה בו כדי להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני ביצוע עבירות מן הסוג הנדון. כמו כן, עומדים גורמי הסיכון עליהם עמד שירות המבחן בתסקיריו (ראו: פסקאות 3-4 לעיל). אוסיף ואומר כי שני הנאשמים לא היו צעירים במיוחד בגילם בעת ביצוע העבירה (הנאשם 1 היה כבן 29 והנאשם 2 היה כבן 23), כך שהם הבינו את משמעות מעשיהם ולמרות זאת לא נמנעו מביצועם. כאמור, בעניינו של הנאשם 1 לא מדובר בהסתבכות ראשונה בפלילים, שכן הוא כבר הורשע בעבר בעבירת אלימות.

9. באיזון בין מכלול השיקולים, אני סבורה כי הטלת עונש מאסר בפועל ממש (לריצוי מאחורי סורג ובריה) כמבוקש על-ידי המאשימה, יפגע יתר על המידה בנאשמים ובמשפחתם, בשים לב למכלול הנסיבות לקולא. לצד זאת, לא ראיתי להימנע מהטלת רכיב של מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, וזאת על-מנת להעביר מסר עונשי ברור בגין כיעור המעשים וחומרתם, בכדי להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנותם.

ודוק, לא נעלמה מעיניי המלצת שירות המבחן להסתפק בצו של"צ בעניינו של הנאשם 1. המלצה זו משמעותה, למעשה, סטייה לקולא ממתחם הענישה ההולמת. אף שבית-המשפט מייחס משקל מהותי לעמדת שירות המבחן, המדובר בהמלצה בלבד. בעוד ששירות המבחן שם לנגד עיניו באופן מרכזי את שיקולי השיקום של הנאשם שלפניו, הרי מתפקידו של בית-המשפט לבחון את התמונה הכוללת ולייחס משקל מתאים למכלול שיקולי הענישה בנסיבות העניין. במקרה דנן, דעתי היא כי גורמי הסיכון המפורטים בתסקיר וכן יתר שיקולי הענישה ובהם הלימה, גמול והרתעה, אינם מאפשרים להסתפק בצו של"צ. לפיכך, אגזור על כל אחד מן הנאשמים עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, וכן מאסר מותנה. ודוק, מאחר שהנאשם 2 הינו נעדר עבר פלילי וזו היא לו הסתבכותו הראשונה עם החוק, ואילו הנאשם 1 כבר הורשע בעברו (הלא רחוק) בעבירת אלימות שבוצעה טרם ביצוע העבירה נשוא התיק הנוכחי, אראה להבחין בין שני הנאשמים מבחינת משך עבודות השירות שאגזור עליהם.

בסיום הדברים אעיר כי מאחר שאין עסקין בעבירה כלכלית; ומאחר שמצבם הכלכלי של הנאשמים אינו מן המשופרים, ועבודות השירות צפויות להקשות על הנאשמים להתפרנס במהלך ריצוין; לא ראיתי לגזור על הנאשמים קנס

כספי. עוד אוסיף כי עובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודו הנאשמים אינן כוללות פירוט לגבי טיב החבלות שנגרמו לשוטרים באירוע, ולפיכך לא ראיתי להשית רכיב של פיצוי.

סוף דבר

10. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשמים כדלקמן:

נאשם 1:

א. 60 ימי מאסר בפועל אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם 1 להתייצב לריצוי עונשו ביום 29.4.2015 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, הנאשם מוזהר כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. 4 חודשי מאסר על-תנאי למשך שנתיים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של תקיפת שוטרים.

נאשם 2:

א. 40 ימי מאסר בפועל אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם 2 להתייצב לריצוי עונשו ביום 29.4.2015 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, הנאשם מוזהר כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. 4 חודשי מאסר על-תנאי למשך שנתיים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של תקיפת שוטרים.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה ליחידת הממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן

למבוגרים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' ניסן תשע"ה, 26 מרץ 2015, במעמד הצדדים.